

E

earlier maturity rule, (the rule under which bonds first maturing are entitled to priority when sale of security is not sufficient to satisfy all obligations) पूर्व मुदत समाप्तीचा नियम

early adolescence, पूर्व कुमारवस्था (13 ते 15 वर्षे)

earmark, v.t. 1. चिह्नांकित करणे 2. (अलग) राखून ठेवणे

earmarked funds, अलग राखून ठेवलेला निधी

earn, v.t. 1. अर्जन करणे cf. get 2. कमाई करणे 3. मिळवणे

earned income, अर्जित आय, अर्जित प्राप्ति

earned leave, अर्जित रजा

earnest, n. (money given in token of a bargain) इसारा (पु.), विसार (पु.), बयाणा (पु.)

earnest money = earnest money deposit, इसान्याची रक्कम, बयाणा रक्कम

earning, n. 1. अर्जन (न.) 2. कमाई (स्त्री.)

adj. कमावता, मिळवता

ear-witness, n. (in law of evidence-one who attests or can attest anything as heard by himself) श्रुतिसाक्षीदार (सा.)

easement, n. सुविधाधिकार (पु.)

easement by prescription, चिरभोग सुविधाधिकार

easement in gross, (that which is not appurtenant to any estate in land, but a mere personal interest in, or right to use the land of another) स्वाश्रयी सुविधाधिकार

easement of access, प्रवेशाचा सुविधाधिकार

easement of convenience, सोयीसाठीचा सुविधाधिकार

easement of necessity, गरजेसाठीचा सुविधाधिकार

easy, adj. 1. सुगम, सुकर, सुबोध, सोपा, सुलभ 2. (designating a money market in which funds are plentiful and interest rates low) सवंग (as in : easy money सवंग पैसा)

eating-house, n. खाद्यगृह (न.) cf. restaurant

ebriety, n. (in criminal law and medical jurisprudence, drunkenness) कैफ (पु.), अंमल (पु.)

eccentricity, n. (personal or individual peculiarities of mind not amounting to mental unsoundness or insanity) विक्षिप्तता (स्त्री.), विक्षिप्तपणा (पु.)

ecology, n. 1. जैवपारिस्थितिकी (स्त्री.) 2. जैवपारिस्थितिशास्त्र (न.)

economical, adj. मितव्ययी

economic blockade आर्थिक नाकेबंदी, आर्थिक कोंडी

economic capacity, 1. आर्थिक क्षमता 2. आर्थिक सामर्थ्य

economic holding, 1. निर्वाहक क्षेत्र 2. किफायतशीर क्षेत्र

economic interest, आर्थिक हितसंबंध

economic justice, आर्थिक न्याय

economic planning, आर्थिक नियोजन

economic rent, मितलाभी भाडे

economic sanctions, (in Intern. Law) आर्थिक निर्बंध (पु.अ.व.)

economic value, आर्थिक मूल्य

economy, n. 1. अर्थव्यवस्था (स्त्री.) 2. मितव्यय (पु.), काटकसर (स्त्री.)

ectopic pregnancy, अस्थानी सगर्भता

edict = edictum, n. (a mandate or ordinance) राजाज्ञा (स्त्री.)

educational documentary, अनुबोधपट (पु.) cf. trailer

educational endowment, शैक्षणिक दाननिधि

educational institution, शिक्षण संस्था

educational qualification, शैक्षणिक अर्हता

efface, v.t. 1. संपुष्टात येणे 2. पुसून टाकणे cf. erase

effect, n. 1. परिणाम (पु.) 2. प्रभाव (पु.)

v.t. घडवून आणणे cf. achieve

effective, adj. 1. (operative, actual) परिणामक

2. (powerful in effect) परिणामकारक, प्रभावी 3. गुणकारी

effective cause, परिणामकारक कारण

effective implementation, परिणामकारक अंमलबजावणी

effectively, adv. 1. परिणामकारक रीतीने 2. प्रभावी रीतीने

effects, n. pl. चीजवस्तू (स्त्री. अ.व.) cf. estate

effects and consequences, परिणाम व फलिते (न.अ.व.)

effectual, adj. 1. परिणामकारी 2. प्रभावी 3. गुणावह

effectual cancellation, परिणामकारक रीतीने रद्द करणे

effectually, adv. परिणामकारकपणे, प्रभावीपणे

efficacious, adj. 1. प्रभावकारी 2. गुणकारी

efficacious relief, प्रभावकारी अनुतोष

efficacy, n. 1. प्रभावक्षमता (स्त्री.) 2. (as, of medicine) गुणकारिता (स्त्री.) 3. (as, of prayer) सामर्थ्य (न.)

efficiency, n. 1. कार्यक्षमता (स्त्री.) cf. ability 2. कार्यदक्षता (स्त्री.)

efficient, adj. 1. कार्यक्षम 2. कार्यदक्ष 3. कार्यसाधक

efficient cause, (that which produces effects or results) कार्यसाधक कारण

effluent, n. सांडपाणी (न.)

adj. वाहून जाणारा, निःसृत होणारा

efflux of time, काळ संपणे, काळ लोटणे

ego involvement, अहंनिष्ठ गोवणूक

egress, n. 1. (going out) निर्गमन (न.) 2. (right of going out) निर्गमन अधिकार (पु.) 3. (way out, exit) निर्गम मार्ग (पु.), निर्गम (पु.)

v.t. निघून जाणे

eject, v.t. 1. हुसकावून लावणे

cf. evict निष्कासित करणे

expel हाकलून देणे

oust काढून टाकणे

2. बाहेर काढणे

ejection, n. 1. बेदखली (स्त्री.) 2. हुसकावणे (न.)

ejectment, n. (an action to recover possession of land after evicting another in possession) वेदखलीची कार्यवाही

ejectment suit, वेदखलीचा दावा

ejector, n. वेदखल करणारा (पु.), हुसकावणारा (पु.), निष्कासक (सा.)

ejusdem generis, (of the same kind) सजातीय

elaborate, adj. 1. सविस्तर 2. सांगोपांग
v.t. 1. सविस्तर मांडणे 2. सांगोपांग रीतीने मांडणे

elapse, v.i. (काळ) लोटणे, (काळ) निघून जाणे

elasticity of power, अधिकाराचा लवचिकपणा, सत्तेचा लवचिकपणा

elect, v.t. 1. निवडून देणे, निर्वाचित करणे cf. choose 2. निवडणे 3. पर्याय स्वीकारणे [Sale of Goods. Act S. 13 (1)]

elected councillor, निर्वाचित परिषद सदस्य, निर्वाचित पालिका सदस्य

elected domicile, (a domicile fixed by election of the parties) पसंतीचा अधिवास, स्वेच्छा अधिवास

election, n. 1. निवडणूक (स्त्री.), निर्वाचन (न.) 2. निवडणे

Election Commission, निवडणूक आयोग, निर्वाचन आयोग

Election Commissioner, निवडणूक आयुक्त, निर्वाचन आयुक्त

election dower, (the provision which a law or statute makes for a widow in case she 'elects' to reject the provision made for her in the will and take what the statute accords) पसंतीचे विधवादाय

election petition, निवडणूक याचिका

election tribunal, निवडणूक न्यायाधिकरण

elective, adj. निर्वाचनाधीन, निर्वाचनीय, निर्वाचित, निर्वाचन

elective executive, निर्वाचित कार्यकारी यंत्रणा

elective franchise, (right of suffrage) निर्वाचन मताधिकार

elective office, निर्वाचनीय पद

elector, n. मतदार (सा.)

electoral college, निर्वाचक गण

electoral division, निवडणूक विभाग

electoral right (the right of a person to stand or not to stand as, or to withdraw from being a candidate or to vote or refrain from voting at an election) निवडणूक हक्क, निर्वाचन हक्क

electoral roll, मतदार यादी

electorate, n. 1. (electoral district) निवडणूक क्षेत्र (न.) 2. (body of electors) निर्वाचक गण (पु.), मतदारगण (पु.)

electric burn, विद्युत्तदाह (पु.) cf. burn

electrocution, विद्युन्मारण

electronic form = electronic format, इलेक्ट्रॉनिक स्वरूप

electronic mode, इलेक्ट्रॉनिक प्रकार

elements, n. pl. 1. मूलतत्त्वे (न.अ.व.) 2. घटक (पु.अ.व.)

elicit, v.t. 1. काढून घेणे 2. (as, public opinion, etc.) अजमावणे

eligibility, n. पात्रता (स्त्री.) cf. ability

eligibility criteria, पात्रतेचे निकष (पु.)

eligible, adj. पात्र

elimination, n. काढून टाकणे (न.), गाळून टाकणे (न.)

elitism, n. शिष्टजनवाद (पु.)

elope, v.i. हात धरून पळून जाणे (न.)

elopement, n. हात धरून पळून जाणे (न.)

emancipation, n. विमोचन (न.), मुक्ति (स्त्री.)

emasculatation, n. पौरुषत्वहरण (न.), खच्चीकरण (न.)

embalming, n. ममीकरण (न.), (रसायनाद्वारे) शवजतन (न.)

embalming artefact, रसायनाद्वारे तथ्याभास

embargo, n. 1. (a prohibition, ban) अधिरोध (पु.) 2. (a stoppage of trade for a short time by authority) व्यापारबंदी (स्त्री.)
v.t. अधिरोध करणे cf. forbid

embark, v.t. & i. 1. जहाजात बसणे, जहाजात चढणे 2. (usu. with 'on' or 'upon') प्रारंभ करणे, उद्युक्त करणे, उद्युक्त होणे

embark capital (in a business), (धंद्यात) भांडवल घालणे

embassy, n. राजदूतावास (पु.)

embezzle, v.t. अपहार करणे

embezzlement, n. (dishonest appropriation of property by a person who comes in possession thereof lawfully) अपहार (पु.)
cf. defalcation अफरातफर
misappropriation दुर्विनियोग
peculation पैसा खाणे

emblems, n. pl. 1. (natural products of soil) भूजन्य उपज (स्त्री.) 2. (growing crops annually produced) दरसाली पीक (न.) 3. (the right of the tenant to take away growing crop after the termination of his lease) उभ्या पिकावरील अधिकार (पु.)

embody, v.t. 1. निविष्ट करणे 2. संनिविष्ट करणे 3. दृश्यस्वरूप देणे cf. realise

embolism, n. रक्तावरोध (पु.)

embrace, v.t. 1. आर्लिगन देणे 2. (as, religion, offer, etc.) स्वीकारणे 3. अंतर्भूत असणे, समावेश असणे

embraceor, n. (a person guilty of the offence of embracery) फितवणारा (पु.)

embracery, n. (in criminal law, an attempt to corrupt, influence or instruct the jury or in any way incline them to be more favourable to one side than to the other) फितवणूक (स्त्री.)

embroilment, n. दंगल माजवणे (न.)

embryo, *n.* भ्रूण (पु.)

emergency, *n.* 1. आणीबाणी (स्त्री.) 2. आणीबाणीचा प्रसंग (पु.)
3. संकटकाल (पु.) 4. (pressing necessity) निकड (स्त्री.)

emergency power, आणीबाणीकाळातील अधिकार

emigrant, *adj.* (a person leaving a country for permanent residence elsewhere) उत्प्रवासी

n. उत्प्रवासी (सा.), देशनिर्वासी (सा.)

emigration, *n.* उत्प्रवासन (न.), उत्प्रवास (पु.)

eminent domain, (the power to take private property for public use) प्रभुत्वाधिकार (पु.)

emissary, *n.* (an agent employed to further certain interests or to gain certain information; a secret agent) दूत (पु.), गुप्त दूत (पु.), भेदी (सा.)

emoluments, *n. pl.* वित्तलब्धि (स्त्री. अ.व.) *cf.* salary

empiricism, *n.* अनुभववाद (पु.)

employ, *v.t.* 1. नोकरीस लावणे, सेवायोजन करणे

cf. appoint नियुक्ती करणे,

depute प्रतिनियुक्त करणे

engage कामावर लावणे

n. नोकरी (स्त्री.), सेवा (स्त्री.)

employ coercion, जबरदस्ती करणे

employee, *n.* कर्मचारी (सा.)

employee's association and union, कर्मचारी परिसंघ व संघ

employer, *n.* 1. सेवायोजक (सा.), नियोक्ता (पु.) 2. (as, of a private concern) मालक (पु.)

employer's liability, 1. सेवायोजकाचे दायित्व 2. मालकाचे दायित्व

employment, *n.* सेवायोजन (न.) 2. नोकरी (स्त्री.), रोजगार (पु.)
cf. business 3. *Comm.* समुपयोजन (न.)

empower, *v.t.* अधिकार प्रदान करणे

empowered, *adj.* अधिकार प्रदान केलेला, अधिकार असलेला

empowerment, *n.* 1. अधिकारप्रदान (न.) 2. सक्षमीकरण
(as in :empowerment of women महिलांचे सक्षमीकरण), सबलीकरण

emptor, *n.* (purchaser, buyer) खरेदीदार (सा.), क्रेता (सा.)

empty cartridge = blank cartridge

empty cartridge case, (also fired cartridge case) रिकामी काडतूस धानी

enable, *v.t.* 1. समर्थ करणे 2. सहाय्यभूत होणे, शक्य करणे

enabling, *adj.* समर्थकारी

enabling Act, समर्थकारी अधिनियम

enabling power, समर्थकारी अधिकारपत्र, समर्थ करणारा अधिकार

enabling statute, समर्थकारी संविधि

enact, *v.t.* 1. अधिनियमित करणे 2. (as, a role) भूमिका करणे,
(as, a drama, etc.) अभिनीत करणे

enactment, *n.* (that which is enacted) अधिनियमिति *cf.* Act

encampment, *n.* 1. *Mil.* छावणी (स्त्री.) 2. तळ ठोकून राहणे (न.)

encashment, *n.* 1. वटवणी (स्त्री.) 2. रोखीकरण (न.)

encircle, *v.t.* वेढणे, घेरणे *cf.* blockade

enclave, *n.* परवृत्त प्रदेश (पु.)

enclosed area, बंदिस्त क्षेत्र

enclosure, *n.* 1. (as, a letter) सहपत्र (न.) *cf.* annexure
2. (fence) कुंपण (न.)

encomber = encumber

encompass, *v.t.* घेरा घालणे *cf.* blockade

encounter, *n.* समोरासमोर सामना (पु.) *cf.* battle

encouragement, *n.* उत्तेजन (न.)

encroach, *v.i.* (with 'upon') अतिक्रमण करणे *cf.* trespass

encroachment, *n.* अतिक्रमण (न.)

encumber, (also encomber) *v.t.* बोजाग्रस्त करणे, भारग्रस्त करणे

encumbered, *adj.* बोजाग्रस्त, भारग्रस्त

encumbered estate, बोजाग्रस्त संपदा, भारग्रस्त संपदा

encumbrance, *n.* बोजा (पु.)

encumbrancer, *n.* (holder of an encumbrance) बोजाधारक (सा.)

end, *n.* 1. (object, intent) उद्दिष्ट (न.), अंतिम हेतु (पु.) *cf.* goal

2. (a limit or boundary of any area) सीमा (स्त्री.)

3. (conclusion, consequence) शेवट (पु.) 4. अंत (पु.),

अखेर (स्त्री.) 5. (death) निधन (न.)

v.t. & i. अंत करणे, अंत होणे, संपवणे, संपणे, शेवट करणे, शेवट होणे

endanger, *v.t.* संकटात टाकणे, धोका उत्पन्न करणे

endeavour, *v.t.* प्रयत्न करणे, प्रयास करणे, प्रयत्नांची शिकस्त करणे

n. प्रयत्न (पु.), प्रयास (पु.) उपक्रम (पु.), प्रयत्नांची शिकस्त (स्त्री.)

endeavour and achievement, उपक्रम व सिद्धी [Const. Art. 51A (j)]

endemic, *adj.* प्रादेशिक, देशज *cf.* native

endemic disease, प्रादेशिक रोग (पु.)

end in itself, स्वयमेव साध्य

endorse, (also indorse) 1. (to write on the back) पृष्ठांकित करणे 2. (as, a view) पुष्टी देणे *cf.* confirm 3. शेरा देणे, अभिप्राय देणे

endorsee, *n.* पृष्ठांकिती (सा.)

endorsement, *n.* 1. पृष्ठांकन (न.) 2. पुष्टी देणे (न.)

endorsement in blank, कोरे पृष्ठांकन

endorsement in full, पूर्ण पृष्ठांकन

endorse over, पृष्ठांकित करून देणे

endorser, n. पृष्ठांकनकर्ता (पु.)

endowment, n. 1. दाननिधी (पु.) 2. स्थायी दान (न.) 3. (gift of a nature) नैसर्गिक देणगी (स्त्री.)

adj. मुदती

endowment insurance, मुदती विमा

endowment policy, मुदती विमापत्र

ends of justice, न्यायाची उद्दिष्टे (न.अ.व.)

enemy country, शत्रुराष्ट्र (न.)

enforce, v.t. 1. अंमलबजावणी करणे 2. जारी करणे, अंमलात आणणे
cf. apply 3. लादणे

enforceable, adj. 1. अंमलबजावणीयोग्य 2. अंमलात आणण्याजोगा

enforce a condition, शर्त लादणे

enforcement, n. अंमलबजावणी (स्त्री.)

enforcement of claim, हक्कमागणीची अंमलबजावणी

enforcement of disability, निःसमर्थता लादणे

enforcement of right, हक्कबजावणी (स्त्री.)

enfranchise, v.t. 1. (to set free) मुक्त करणे, सुटका करणे
2. (to invest with electoral franchise) मताधिकार देणे

enfranchisement, n. 1. मुक्तता करणे 2. मताधिकार प्रदान

engage, v.t. & i. 1. कामात गुंतवणे, कामात गुंतणे 2. (to place under obligations to do or forbear doing something as by a pledge) वचनबद्ध करणे, वचनबद्ध होणे 3. कामावर लावणे
cf. employ 4. बांधून घेणे 5. (शत्रुशी) सामना करणे 6. (usu. passive) वाङ्निश्चय होणे

engagement, n. 1. अभिसंकेत (पु.) *cf.* agreement 2. वचनबंध (पु.), वचनबंधपत्र (न.) [I.P.C. s. 489 A expl.] 3. वाङ्निश्चय (पु.)
4. *Mil.* सामना (पु.) *cf.* battle

engage oneself, (स्वतःस) बांधून घेणे

English mortgage, (a mortgage in which the mortgagor binds himself to repay the mortgaged money on a certain date and transfers the mortgaged property absolutely to the mortgagee subject to its retransfer on payment) इंग्रजी गहाण [T.P. Act-s.58 (e)]

engrossed bill, एकसभागृहसंमत विधेयक

enhanced punishment, वाढीव शिक्षा

enjoin, v.t. 1. (to direct with an authority) व्यादिष्ट करणे
2. (to prohibit or restrain by a judicial order or decree) मना करणे *cf.* forbid 3. निक्षून सांगणे

enjoy, v.t. उपभोग घेणे, उपभोगणे

enjoyment, n. 1. उपभोग (पु.) 2. आनंद (पु.)

enjoyment as of right, अधिकारतः उपभोग

enlargement, n. परिवर्धन (न.)

en masse, adv. सर्व मिळून, सामुदायिकरीत्या

enquire, v.t. 1. चौकशी करणे 2. विचारपूस करणे

enquiry, n. (also inquiry) 1. चौकशी (स्त्री.)

cf. inquest मरणान्वेषण

investigation अन्वेषण

probe सूक्ष्म तपासणी

search तपास

2. विचारपूस (स्त्री.)

enquiry committee, चौकशी समिति

enquiry officer, चौकशी अधिकारी

enquiry on oath, शपथेवर चौकशी

enrolment, n. नावनोंदणी (स्त्री.)

ensuing year, आगामी वर्ष

ensure, v.t. खात्री करून घेणे, खातरजमा करणे, सुनिश्चित करणे

entail, v.t. 1. (to settle or limit the succession to real property) दायक्रमनिर्देशन करणे 2. - मुळे ओढवणे, - मुळे भाग पाडणे

entailed, adj. दायक्रमनिर्देशित

entailment, n. दायक्रमनिर्देशन (न.)

enter, v.t. & i. 1. प्रवेश करणे 2. नोंद करणे 3. दाखल करणे
4. (with 'into' agreement) (करार वगैरे) करणे 5. सामील होणे

enter a protest, निषेध नोंदवणे

enter a religious order, धार्मिक संप्रदायाची दीक्षा

enter into contract, संविदा करणे

enter into partnership, भागीदारी करणे

enter on the reference, लवादनाम्यावरून कार्यवाही करणे

enterprise, n. 1. साहसी उपक्रम (पु.) 2. साहस (न.), धाडस (न.)
3. उद्यम (पु.)

entertain, v.t. 1. (अर्ज वगैरे) विचारार्थ स्वीकारणे 2. आतिथ्य करणे
3. करमणूक करणे

entertain an application, अर्ज विचारार्थ स्वीकारणे

entertain a suit, वाद विचारार्थ स्वीकारणे

entertainment, n. 1. (विचारार्थ) स्वीकार (पु.) 2. करमणूक (स्त्री.)
cf. amusement 3. आतिथ्य (न.)

entertainment of an appeal, अपील विचारार्थ स्वीकारणे

enter upon a contract, संविदा करणे

enter upon an office, अधिकारपद ग्रहण करणे

entice, v.t. भुरळ पाडणे

enticement, n. भुरळ (स्त्री.)

enticer, n. भुरळ पाडणारा (पु.)

entire blood, (relations derived from the same couple of ancestors) सख्खे नाते

entire interest, (the whole interest or right without diminution) समग्र हितसंबंध

entitle, v.t. 1. हक्कदार असणे 2. हक्क देणे, हक्क असणे
3. शीर्षक देणे

entitled, adj. हक्कदार

entitled as of right, (having a title as a matter of his right) अधिकारतः हक्कदार
entitled to the possession, कब्जास हक्कदार
entity, *n.* 1. (something that has a real existance) अस्तित्व (न.) 2. (a real substance) वस्तु (स्त्री.)
entrap, *v.t.* सापळ्यात पकडणे
entreaty, *n.* विनवणी (स्त्री.)
entrepreneur, *n.* उद्योजक (सा.)
entrust, *v.t.* सोपवणे
entrust with duty, कर्तव्य सोपवणे, काम सोपवणे
entry, *n.* 1. नोंद (स्त्री.) 2. प्रवेश (पु.) 3. (as, of goods) आवक (स्त्री.)
enumerate, *v.t.* 1. प्रगणन करणे 2. क्रमवार मांडणी करणे 3. नमूद करणे
enumeration, *n.* 1. प्रगणन (न.) 2. क्रमवार मांडणी (स्त्री.)
enure, (*also inure*) *v.t. & i.* 1. उपयोगाला येणे 2. परिणामक होणे
environment, *n.* पर्यावरण (न.)
envisage, *v.t.* दृष्टीसमोर ठेवणे, उद्देशित असणे, अभिप्रेत असणे, अनुस्युत असणे
envoy, *n.* दूत (सा.) *cf.* ambassador
epidemic disease, साथीचा रोग
epigraph, *n.* पुरालेख (पु.)
equal, *adj.* 1. समान, समसमान *cf.* identical 2. बरोबरीचा
equality, *n.* समता (स्त्री.), समानता (स्त्री.)
equality before law, कायद्यापुढे समानता [Const. Art. 14 m.n.]
equality of opportunity, संधीची समानता [Const. Art. 16 m.n.], समान संधी
equality of status, दर्जाची समानता [Const. Preamble], समान दर्जा
equal share, समान हिस्सा
equip, *v.t.* सुसज्ज करणे
equipment, *n.* सामग्री (स्त्री.), साधन सामग्री (स्त्री.)
equitable, *adj.* 1. (available or sustainable in equity) समन्यायी, समन्याय, समन्यायिक, समदृष्टि, समदर्शी 2. न्याय्य, रास्त
equitable action, (one founded on an equity or cognizable in court of equity) समन्याय कारवाई
equitable allocation, समन्याय वाटप (स्त्री.) [Const. Art. 371 A (2) (b)]
equitable assets, (the assets which a creditor could reach only and through a court of equity) समन्याय मत्ता
equitable assignment, (assignment giving to the assignee, the right enforceable only in equity) समन्याय अभिहस्तांकन

equitable defence, (a defence to an action on grounds which would have been cognizable only in a court of equity) समन्याय बचाव
equitable election, (the choice to be made by person who may under the will or other instrument have either one of two alternative rights or benefits but not both) रास्त निवड
equitable estate, (an estate acquired by operation of equity) समन्याय संपदा
equitable estoppel, (a condition in which justice forbids one to gainsay his own acts or assertions) समन्याय प्रतिष्टंभ
equitable interest, (an interest, which although lacking in the characteristics of a legal estate, may be enforced in a court, in the exercise of its equitable jurisdiction) समन्याय हितसंबंध
equitable rent, रास्त भाडे
equitable title, (the right in a person to whom it belongs, to have legal title transferred to him) समन्याय हक्क
equity, *n.* समन्याय (पु.), समदृष्टी (स्त्री.), समान अधिकार (पु.)
equity jurisprudence, (remedial justice exclusively administered by courts of equity) समन्याय विधितत्त्वमीमांसा (स्त्री.)
equity of redemption, (right of redeeming the mortgage) विमोचनाधिकार (पु.)
equity of statute, 1. (sound interpretation of a statute taking into consideration its reason and spirit) संविधीचे न्यायतत्त्व 2. (principle or ground of a rule adopted from analogy to a statute) संविधीतील समन्याय
equity theory, समदृष्टि सिद्धांत, समन्याय सिद्धांत, समानतेचा सिद्धांत
equivalent, *adj.* 1. सममूल्य 2. तुल्य *cf.* identical
n. पर्याय (पु.), प्रतिशब्द (पु.)
equivocal, *adj.* द्वयर्थी *cf.* ambiguous
eradicate, *v.t.* निर्मूलन करणे, उन्मूलन करणे
eradication, *n.* निर्मूलन (न.), उन्मूलन (न.)
erase, *v.t.* खोडणे
cf. cancel रद्द करणे
delete वगळणे
efface पुसून टाकणे
expunge काढून टाकणे
obliterate दिसनासा करणे
omit गाळणे
erection, *n.* 1. उभारणी (स्त्री.) 2. इमला (पु.), बांधकाम (न.)
erroneous, *adj.* 1. चुकीचा 2. प्रमादजन्य
erroneous appreciation, चुकीचे आकलन
erroneous assessment, (an assessment that deviates from the law and is therefore invalid) चुकीचे निर्धारण
erroneous belief, चुकीचा समज
erroneous entry, चुकीची नोंद, प्रमादजन्य नोंद
erroneous judgment, (one rendered according to course and practice of court but contrary to law) चुकीचा न्यायनिर्णय
erroneously, *adv.* चुकीने
error, *n.* चूक (स्त्री.) *cf.* mistake

error of fact, 1. तथ्यविषयक चूक 2. वस्तुस्थिति दोष
 error of judgment, निर्णयात्मक चूक
 error of law, विधिविषयक चूक, कायदेविषयक चूक
 errors and omissions, चूकभूल (स्त्री.)
 escape, *v.t. & i.* निसटणे
n. (outlet or gate through which water may be released) द्वारक (न.)
 escape channel, निस्सार प्रणाल
 escape clause, बचावविषयक खंड
 escapee, *n.* (one who escapes from lawful custody) निसटलेला (पु.)
 escheat, *v.t. & i.* 1. (the lapsing of property to the sovereign or state on the death of the owner intestate and without heir) सरकारजमा होणे (न.), [Const. Art. 296 m.n.]
cf. attachment 2. (property falling by escheat to the State) सरकारजमा मालमत्ता (स्त्री.)
 eschew, *v.t.* 1. बाजूला ठेवणे, सोडून देणे, जमेस न धरणे 2. टाळणे
 escrow, *n.* (a written undertaking held by a third person until the fulfilment of some condition) निलंबलेख (पु.)
 essence, *n.* सार (न.), अर्क (पु.)
 essential, *adj.* 1. सारभूत, सारलक्ष्मी 2. (indispensably most important) अत्यावश्यक 3. (as oils, etc.) बाष्पनशील
 essential in point of law, कायद्याच्या दृष्टीने सारभूत
 essential qualifications, अत्यावश्यक अर्हता (स्त्री. अ.व.)
 essential services, अत्यावश्यक सेवा (स्त्री. अ.व.)
 essential validity, सारभूत विधिग्राह्यता
 establish, *v.t. & i.* 1. स्थापन करणे, स्थापन होणे 2. (as, State Government usage, etc.) प्रस्थापित करणे, प्रस्थापित होणे,
 3. (to cause people to accept as claim, theory, etc.) सिद्ध करणे
 established by law, कायद्याद्वारे स्थापित
 established practice, प्रस्थापित प्रथा
 established usage, प्रस्थापित परिपाठ
 establishment, *n.* 1. *Admin.* आस्थापना (स्त्री.) 2. प्रस्थापना (स्त्री.), स्थापना (स्त्री.)
 estate, *n.* 1. वसाहत (स्त्री.) (as in : industrial estate औद्योगिक वसाहत) 2. संपदा (स्त्री.)
cf. assets मत्ता
 belongings मालकीच्या वस्तू
 bona संपत्ति
 chattel जंगम मत्ता
 effects चीजवस्तू
 possessions स्वायत्तधन
 property मालमत्ता

estate at will, (a species of estate less than freehold where lands and tenements are let by one man to another, to have, and to hold at the will of the lessor) इच्छाधीन संपदा
 estate by purchase, (estate acquired by any other method than descent) वंशक्रमबाह्य संपदा
 estate duty, संपदा शुल्क
 estate in common, (as estate in lands held by two or more person, with interests accruing under different titles or the same title but at different periods) सामाईक संपदा
 estate in expectancy, (one which is not yet in possession but the enjoyment of which is to begin at a future time) अपेक्षित संपदा
 estate in possession, कब्जाधीन संपदा
 estate in remainder, अवशेष संपदा
 estate in severalty, (an estate held by a person in his own right only, without any other person being joint or connected with him in point of interest during the possession of his estate) अनन्यधृत संपदा, पृथकपणे धारण केलेली संपदा
 estate of inheritance, वारसाप्राप्य संपदा
 estate upon condition, (estate in lands, the existence of which depends upon the happening or not happening of some uncertain event) सशर्त संपदा
 estimate, *v.t.* 1. अंदाजणे, अंदाज करणे *cf.* assess 2. प्राक्कलन करणे *cf.* reckon
n. अंदाज (पु.)
 estimates committee, अंदाज समिति
 estimation, *n.* 1. प्राक्कलन (न.) *cf.* valuation 2. अंदाज (पु.)
 estop, *v.t.* प्रतिष्टंभित करणे
 estoppel, *n.* प्रतिष्टंभ (पु.) [Ind. Evi. Act. s. 31], नाकबुलीस प्रतिबंध (पु.)
 estoppel by acquiescence, मूकसंमतिजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by admission, कबुलीजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by concealment, लपवणुकीमुळे प्रतिष्टंभ
 estoppel by conduct, आचरणजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by contract, संविदाजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by deed, विलेखजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by election, निवडीमुळे प्रतिष्टंभ
 estoppel by judgment, न्यायनिर्णयजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by laches, दिरंगाईमुळे प्रतिष्टंभ
 estoppel by negligence, हयगयीमुळे प्रतिष्टंभ

estoppel by record, अभिलेखजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by representation, अभिवेदनजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by silence, मौनजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by verdict, अधिमतजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel by warranty, आश्वासनजन्य प्रतिष्टंभ
 estoppel in pais, (also estoppel by conduct), आचरणजन्य प्रतिष्टंभ
 estopper, *n.* प्रतिष्टंभक (सा.)
 estovers, *n. pl.* (the right to use timber on leased premises) काष्ठाधिकार (पु.)
 ethical malpractice, नैतिकदृष्ट्या दुराचार
 ethos, *n.* लोकाचार (पु.), सामाजिक प्रकृतिधर्म (न.)
 etiquette, *n.* शिष्टाचार (पु.) *cf.* decency
 eunuch, *n.* तृतीयपंथीय (सा.)
 evacuate, *v.t.* निर्वासन करणे, रिकामा करणे, खाली करणे
 evacuation, *n.* निर्वासन (न.)
 evacuee, *n.* निर्वासित (सा.)
 evacuee claim, निर्वासितांची हक्कमागणी, निर्वासितांचा दावा
 evacuee interest, निर्वासितांचे हित, निर्वासितांचा हितसंबंध
 evacuee property, निर्वासितांची मालमत्ता
 evade, *v.t. & i.* टाळाटाळ करणे, चुकवणे
 evaluate, *v.t.* मूल्यमापन करणे *cf.* assess
 evaluation, *n.* मूल्यमापन (न.) *cf.* valuation
 evasion, *n.* टाळाटाळ (स्त्री.), चुकवेगिरी (स्त्री.)
 evasion of tax, कर चुकवेगिरी (स्त्री.)
 even distribution, समान वितरण, समान वाटणी
 event, *n.* घटना (स्त्री.), प्रसंग (पु.)
 eventual, *adj.* 1. परिणामरूप 2. अंतिम
 eventually, *adv.* सरतेशेवटी
 evict, *v.t.* 1. निष्कासित करणे *cf.* eject 2. (as, from property) बेदखल करणे
 evicted, *adj.* 1. निष्कासित 2. बेदखल
 eviction, *n.* 1. निष्कासन (न.) [T.P. Act s. 51]
 2. (the dispossession of one person by another having a better title) बेदखली (स्त्री.),
 evidence, *n.* 1. साक्षीपुरावा (पु.), पुरावा (पु.) 2. साक्ष (स्त्री.)
cf. affidavit शपथपत्र
 deposition अभिसाक्ष, जबानी
 testimony 1. शपथपूर्वक साक्ष 2. मौखिक साक्ष
v.t. पुरावा असणे, साक्ष असणे
 evidence of material, सामग्रीविषयक साक्षीपुरावा

evidentiary fact, साक्षीपुरावाकारक वस्तुस्थिति
 evidentiary value, साक्षीपुरावादृष्ट्या मूल्य
 evince, *v.t.* 1. दर्शविणे, 2. सिद्ध करणे
 evoke, *v.t.* 1. आवाहन करणे 2. जागृत करणे
 evolution, *n.* उत्क्रांति (स्त्री.)
 evolutionist, *n.* उत्क्रांतिवादी (सा.) *cf.* radicalist
 exact, *v.t. & i.* 1. अधिकाराने करून घेणे 2. बळाने घेणे
adj. 1. तंतोतंत 2. नक्की, निश्चित, नेमका
 exaction, *n.* बलाद्ग्रहण (न.)
 examination, *n.* 1. तपासणी (स्त्री.), परीक्षण (न.) 2. परीक्षा (स्त्री.)
 cross examination उलट तपासणी
 examination-in-chief सरतपासणी
 re-examination फेरतपासणी
 examination committee परीक्षा समिति
 examination-in-chief (also direct examination), सरतपासणी (स्त्री.) [Ind. Evi. Act, s. 137], मुख्य तपासणी
 examine, *v.t.* 1. (to inspect) तपासणे, तपासणी करणे, तपासणी घेणे 2. (to look closely into) समीक्षा करणे 3. छाननी करणे 4. परीक्षा घेणे, परीक्षा करणे
 examine on oath, शपथेवर तपासणी घेणे
 excavation, *n.* 1. उत्खनन (न.) 2. खोदकाम (न.)
 exceed *v.t. & i.* 1.- हून अधिक असणे, - हून अधिक होणे 2. पलीकडे जाणे 3. अतिक्रम करणे
 except, *v.t.* 1. अपवाद करणे 2. वगळणे 3. (with to) आक्षेप घेणे 4. prep. & conj. खेरीज करून, -खेरीज, -व्यतिरिक्त, - शिवाय
 exception, *n.* 1. अपवाद (पु.) 2. (objection) आक्षेप (पु.) 3. वर्जन (न.)
 exceptional, *adj.* 1. अपवादात्मक 2. आत्यंतिक, 3. असामान्य
 exceptional circumstances, 1. अपवादात्मक परिस्थिति (स्त्री.) 2. असामान्य परिस्थिति (स्त्री.)
 exceptional depravity, आत्यंतिक नीतिभ्रष्टता
 exceptional grant, अपवादात्मक अनुदान
 exceptional hardship, आत्यंतिक हालअपेष्टा
 excess, *n.* 1. आधिक्य (न.) 2. अतिरेक (पु.), अतिक्रम (पु.)
adj. अधिक, अतिरिक्त, जादा
 excessive, *adj.* अत्यधिक, बेसुमार
 excessive verdict, (which is a result of passion or prejudice) अतिरेकी अधिमत
 excess of agent's authority, अभिकर्त्याच्या प्राधिकाराचा अतिक्रम
 excess profit tax, अतिरिक्त नफा कर
 exchange, *v.t.* 1. विनिमय करणे 2. देवाणघेवाण करणे *cf.* sell
n. 1. विनिमय (पु.) 2. देवाणघेवाण (स्त्री.) 3. चलन (न.) 4. अदलाबदल (स्त्री.)

exchangeable, *adj.* विनिमययोग्य

exchange above par, अधिमूल्य विनिमय

exchange at par, सममूल्य विनिमय

exchange bank, चलनविनिमय बँक, चलनविनिमय अधिकोष

exchange below par, अवमूल्य विनिमय

exchange broker, विनिमय दलाल

exchange of prisoners, कैद्यांची अदलाबदल

exchange rate, विनिमय दर, हुंडणावळ (स्त्री.)

exchequer, *n.* राजकोष (पु.)

excise= excise duty, *n.* उत्पादनशुल्क *cf.* duty

excise laws, उत्पादनशुल्क विधि, उत्पादनशुल्क कायदे (पु.अ.व.)

excite, *v.t.* 1. उत्तेजित करणे *cf.* incite 2. भडकवणे, प्रक्षोभित करणे

excitement, *n.* 1. मन :क्षोभ (पु.), प्रक्षुब्धावस्था (स्त्री.) 2. उत्तेजित अवस्था (स्त्री.)

exclude, *v.t.* 1. वगळणे, अपवर्जित करणे 2. काढून टाकणे [I.P.C. s. 443]

exclusion, *n.* वगळणूक (स्त्री.), अपवर्जन (न.)

exclusive, *adj.* 1. अनन्य, अनन्यसाधारण, केवलमात्र 2. एकटा, 3. अपवर्जक

exclusive economic zone, अनन्यसाधारण आर्थिक क्षेत्र

exclusive jurisdiction, अनन्य अधिकारिता

exclusively, *adv.* केवळ, केवलमात्र, अनन्यतः, अनन्यसाधारणपणे

exclusive of, - ला वगळून

exclusive owner, केवलमात्र मालक, एकटा मालक

exclusive ownership, एकट्याचीच मालकी, अनन्य मालकी, अनन्य स्वामित्व

exclusive place, अनन्य ठिकाण

exclusive possession, अनन्य कब्जा, एकट्याचाच कब्जा

exclusive power, अनन्य अधिकार

exclusive power of law making, कायदा करण्याचा अनन्य अधिकार

exclusive privilege, अनन्य विशेषाधिकार

exclusive property, अनन्य मालमत्ता, एकट्याचीच मालमत्ता

exclusive right, अनन्य हक्क, एकट्याचाच हक्क

excommunicate, *v.t.* जातिबहिष्कृत करणे, वाळीत टाकणे

excommunication, *n.* जातिबहिष्कार (पु.) वाळीत टाकणे (न.)

exculpate, *v.t.* निर्दोष ठरवणे

cf. acquit दोषमुक्त करणे

discharge दोषारोपमुक्त करणे

exculpation, *n.* निर्दोष ठरवणे (न.)

exculpatory *adj.* (clearing or tending to clear from alleged fault or guilt) निर्दोषसिद्धकारी

excusable, *adj.* क्षम्य

excusable assault (one committed by accident or misfortune in doing any lawful act by lawful means with ordinary caution and without any unlawful intent) क्षम्य हमला

excusable homicide, क्षम्य मनुष्यवध

excuse, *n.* 1. माफी, (स्त्री.), क्षमा (स्त्री.) 2. सबब (स्त्री.), निमित्त (न.)

v.t. 1. माफ करणे, क्षमा करणे 2. सूट देणे

executable, *adj.* 1. अंमलबजावणीयोग्य 2. निष्पाद्य, निष्पादनक्षम

executant, *n.* (the person who executes or makes a document, e.g. the executant of a pronote) निष्पादक (सा.)

executory bequest, निष्पादनीय इच्छापत्रित दान

execute, *v.t.* 1. कार्यान्वित करणे 2. अंमलबजावणी करणे *cf.* achieve

3. (as contract, deed, etc.) निष्पादन करणे, करून देणे, 4. (to inflict capital punishment) फाशी देणे 5. पार पाडणे

execute a bond, बंधपत्र निष्पादित करणे

execute a contract, संविदालेख निष्पादित करणे, संविदा करून देणे

execute an order, 1. आदेशाची अंमलबजावणी करणे 2. मागणी पुरी करणे.

executed, *adj.* निष्पादित

executed estate (*also* estate in possession) (whereby a percent interest passes to and resides in a tenant, not dependent upon any subsequent circumstance or contingency) निष्पादित संपदा

executed trust, निष्पादित न्यास

execution, *n.* 1. अंमलबजावणी (स्त्री.) 2. निष्पादन (न.)

3. फाशी (स्त्री.) 4. कार्यवाही (स्त्री.)

execution creditor, (one who having recovered a judgment against the debtor for his debt or claim has also caused an execution to be issued thereon) दरखास्तदार (सा.), दरखास्तदार घनको (सा.)

executioner, *n.* फाशी देणारा (पु.), जल्लाद (पु.)

execution of a decree, हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी

execution of agreement, 1. कराराचे निष्पादन 2. कराराची अंमलबजावणी

execution of law कायद्याची अंमलबजावणी

execution of order, 1. आदेशाची अंमलबजावणी 2. मागणीची पूर्तता
 execution of sentence, शिक्षादेशाची अंमलबजावणी
 execution of writ, प्राधिलेखाची अंमलबजावणी, रिट याचिकेची अंमलबजावणी
 execution proceedings, (proceedings for the execution of decree or order) दरखास्तातील कार्यवाही (स्त्री.)
 execution sale, (a sale under the authority of a writ or decree of execution) दरखास्तातील विक्री
 executive, *n.* (that branch of the govt. which puts the laws into execution) शासनांग (न.), कार्यकारी यंत्रणा (स्त्री.) (Const. Part V - Chap. I - heading)
adj. कार्यकारी, शासकीय
 executive action, 1. शासकीय कारवाई [Const. Art. 77(1) and 359(1A)] 2. कार्यकारी कारवाई
 executive administration, कार्यकारी प्रशासन
 executive agent, कार्यकारी अभिकर्ता
 executive agreement, (a form of international agreement less formal than a treaty and not requiring ratification) कार्यकारिणी करार
 executive authority, कार्यकारी प्राधिकारी
 executive body, कार्यकारी निकाय
 executive committee, कार्यकारी समिति
 executive council, कार्यकारी परिषद
 executive decision, 1. कार्यकारी निर्णय 2. शासकीय निर्णय
 executive duty, कार्यकारी कर्तव्य
 executive employee, कार्यकारी कर्मचारी
 executive magistrate, कार्यकारी दंडाधिकारी
 executive officer, कार्यकारी अधिकारी
 executive power, कार्यकारी अधिकार
 executive privilege, कार्यकारी विशेषाधिकार
 executor, *n.* 1. (of, a will) इच्छा पत्रव्यवस्थापक (सा.) 2. निष्पादक (सा.)
 executor creditor, इच्छापत्रव्यवस्थापक धनको
 executor of one's own wrong, स्वदुष्कृतिजन्य इच्छापत्रव्यवस्थापक
 executorship, *n.* इच्छापत्रव्यवस्थापकत्व (न.)
 executor trustee, इच्छापत्रव्यवस्थापक विश्वस्त
 executory contract, निष्पादनीय संविदा
 executory estate, निष्पादनीय संपदा
 executory remainder, निष्पादनीय शेष
 executory sale, निष्पादनीय विक्री
 executory trust, निष्पादनीय न्यास
 executrix, *n.* 1. इच्छापत्रव्यवस्थापिका (स्त्री.) 2. निष्पादिका (स्त्री.)
 exemplary, *adj.* 1. आदर्श 2. अनुकरणीय 3. जरब बसवणारे
 exemplary damages, जरब बसवणारी नुकसानी (स्त्री.)
 exemplary punishment, जरब बसवणारी शिक्षा
 exemplification, *n.* (a certified copy) अनुप्रमाणित प्रत (स्त्री.)

exemplify, *v.t.* 1. अनुप्रमाणित प्रत तयार करणे 2. अनुप्रमाणित प्रतीच्या सहाय्याने सिद्ध करणे 3. उदाहरण देऊन दर्शवणे
exempli gratia, (for example) उदाहरणार्थ
 exempt, *v.t.* 1. सूट देणे 2. माफी देणे 3. प्रमुक्ती देणे
n. 1. सूट (स्त्री.) 2. माफी (स्त्री.) 3. प्रमुक्ती (स्त्री.)
adj. माफ, प्रमुक्त
 exempted persons, 1. सूट देण्यात आलेल्या व्यक्ती (स्त्री. अ. व.) 2. माफी देण्यात आलेल्या व्यक्ती (स्त्री. अ. व.)
 exemption, *n.* 1. सूट (स्त्री.) 2. माफी (स्त्री.) *cf.* remission 3. प्रमुक्ती (स्त्री.) 4. अपवाद [Ind. Evi. Act - s. 8. Expl.]
 exemption clause, प्रमुक्ती खंड, सूट देणारा खंड
 exemption laws, (laws which provide that a certain amount or proportion of a debtor's property shall be exempted from execution) प्रमुक्ती विधी (पु.अ.व.), सूट देणारे कायदे (पु.अ.व.)
 exempt prospectively, भविष्यलक्षी सूट देणे, भविष्यलक्षी प्रमुक्ती देणे
 exempt retrospectively, भूतलक्षी सूट देणे, भूतलक्षी प्रमुक्ती देणे, पूर्वलक्षी सूट देणे, पूर्वलक्षी प्रमुक्ती देणे
 exercisable, *adj.* बजावता येण्यायोग्य, वापरता येण्यायोग्य
 exercise, *v.t.* 1. (as, of power, right, etc.) वापरणे, वापर करणे 2. (as, a duties) बजावणे 3. (as, a principle, etc.) आचरणे 4. व्यायाम करणे 5. सराव अभ्यास करणे
n. 1. वापर (पु.) 2. पाठ (पु.) 3. व्यायाम (पु.) 4. सराव अभ्यास (पु.)
 exercise a profession or calling, एखादा पेशा वा आजीविका आचरणे
 exercise of judgment, (exercise of sound discretion not arbitrarily or wilfully but with regard to what is right and equitable) निर्णयशक्तीचा वापर
 exercise of judicial discretion, न्याय-विवेकाचा वापर
 exercise of jurisdiction, अधिकारितेचा वापर
 exercise of labour, श्रमाचा वापर
 exercise of power, अधिकाराचा वापर
 exercise or enjoyment of right, हक्काचा वापर किंवा उपभोग
 exertion, *n.* परिश्रम (पु.)
ex gratia, (out of grace; of or by favour) अनुग्रहपूर्वक
 exhaust, *v.t. & i.* 1. संपवणे, खपवणे, निःशेष करणे 2. दमवणे 3. रिक्त होणे, बहिःसर्जन होणे
n. बहिःसर्जक
 exhibit, *v.t.* 1. सादर करणे 2. (to submit as a document in court to be used as an evidence) निशाणी म्हणून दाखल करणे 3. प्रदर्शित करणे, दाखवणे
n. (a document or an object produced in court to be used as an evidence) निशाणी (स्त्री.)
 exhibited, *adj.* प्रदर्शित

exhibition, n. प्रदर्शन (न.)
exhort, v.t. 1. आवर्जून सांगणे 2. उद्बोधन करणे
exhumation = disinterment
exigencies of service, सेवेतील कामाची निकड
exigency, n. (a pressing necessity, something arising suddenly out of the current events) निकड (स्त्री.)
exile, n. 1. देशपार व्यक्ति (स्त्री.) 2. देशपारी (स्त्री.)
v.t. देशपार करणे *cf.* banish
exilement, n. देशपारी (स्त्री.)
exist, v.t. 1. अस्तित्वात असणे, विद्यमान असणे 2. जिवंत असणे
existence, n. 1. अस्तित्व (न.) 2. (as, life) जीवन (न.)
existence or non-existence, अस्तित्व किंवा अनस्तित्व [Ind. Evi. Act-s. 11]
existent, adj. विद्यमान, वर्तमान
existing, adj. विद्यमान, वर्तमान
existing board, विद्यमान मंडळ
existing clause, विद्यमान खंड
existing custom, विद्यमान रूढि, वर्तमान रूढि
existing goods, विद्यमान माल (पु.)
existing law, विद्यमान विधि, विद्यमान कायदा
existing person, (a child conceived but not born is to be deemed existing person so far as may be necessary for its interests in the event of its subsequent birth) विद्यमान व्यक्ति
existing partner, विद्यमान भागीदार
existing property, विद्यमान मालमत्ता
existing right, विद्यमान हक्क
exofficio, adj. पदसिद्ध
adv. अधिकारपरत्वे
exonerate, v.t. 1. (to relieve as of charge, obligation, etc.) भारमुक्त करणे 2. (to clear from accusation) ठपका दूर करणे
exoneration, n. 1. भारमुक्ति (स्त्री.) 2. दोषमुक्ति (स्त्री.)
expand, v.t. & i. विस्तार करणे, विस्तार असणे, विस्तार होणे
expansion, n. विस्तार (पु.)
ex-parte, adj. & adv. एकपक्षी, एकतर्फी
ex-parte decree, एकतर्फी हुकूमनामा
ex-parte proceeding, एकतर्फी कार्यवाही
expatriate, v.t. 1. (to drive a person from his own country) स्वदेशनिष्कासित करणे *cf.* banish 2. (to withdraw from ones country) स्वदेशत्याग करणे
expatriation, n. 1. स्वदेशनिष्कासन (न.) 2. स्वदेशत्याग (पु.)
expectable risk, (risk which is indefinite and uncertain) संभाव्य जोखीम

expectant estate, (अपेक्षित) संपदा
expectant, n. 1. अपेक्षाकर्ता (पु.)
adj. 1. संभाव्य 2. (reversionary) अन्यभोगोत्तर-प्राप्य
expectant heir (also heir expectant), अपेक्षाकर्ता वारस
expectant mother, गर्भवती स्त्री
expectant right, (a contingent right, not vested) संभाव्य अधिकार
expectation, n. अपेक्षा (स्त्री.)
expedience = expediency, n. 1. इष्टता (स्त्री.) 2. प्रसंगवशता (स्त्री.) 3. अभ्युपाय (पु.) 4. समयोचितता (स्त्री.)
expedient, adj. 1. इष्ट 2. प्रसंगवश 3. समयोचित
expedite, v.t. तातडीने करणे, त्वरेने करणे
expedition, n. 1. मोहीम (स्त्री.) 2. घाई (स्त्री.) 3. शीघ्रता (स्त्री.)
expeditious, adj. शीघ्र
expel, v.t. हाकलून देणे, काढून टाकणे, निर्यापित करणे *cf.* eject
expelled partner, काढून टाकलेला भागीदार, निर्यापित भागीदार
expenditure, n. खर्च (पु.), व्यय (पु.)
expenditure of capital nature, भांडवली स्वरूपाचा खर्च
expense, n. खर्च (पु.), व्यय (पु.)
experiment, n. प्रयोग (पु.)
v.t. प्रयोग करणे
experimental, adj. प्रायोगिक, प्रयोगात्मक
experimental testimony, (that of some witness who, after the commission of the crime, makes experiments for the purpose of ascertaining the effect of a certain act under certain conditions and swears to such experiments) प्रयोगनिष्ठ साक्ष
expert committee, तज्ञ समिति
expert evidence, (testimony given in relation to some scientific, technical or professional matter by experts) तज्ञाची साक्ष
expert witness, तज्ञ साक्षीदार
expiration, n. संपणे (न.), समाप्ति (स्त्री.), अवसान (न.), अंत (पु.)
expire, v.t. & i. 1. संपणे, समाप्ती होणे, अवसान होणे 2. देहावसान होणे
expiring law, समाप्त होणारा विधि, समाप्त होणारा कायदा, अवसायी विधि, अवसायी कायदा
expiry, n. 1. संपणे (न.), समाप्ति (स्त्री.) 2. देहावसान (न.) 3. (the termination of a time or period fixed by law, contract or agreement) मुदत समाप्ति (स्त्री.),
explanation, n. स्पष्टीकरण (न.)
explanatory statement, स्पष्टीकरणात्मक कथन, स्पष्टीकरणात्मक निवेदन
explicit, adj. स्पष्ट, सुव्यक्त

exploit, v.t. 1. शोषण करणे 2. पिळवणूक करणे 3. समुपयोजन करणे

exploitation, n. 1. शोषण (न.) 2. पिळवणूक (स्त्री.) 3. (advance examination, reconnoitering) पूर्वेक्षण (न.) 4. (utilisation or working of a natural resource) समुपयोजन (न.)

exploitation of labour, 1. कामगारांचे शोषण 2. कामगारांची पिळवणूक

exploitation of resources, साधनसंपत्तीचे समुपयोजन

exploiter, n. शोषणकर्ता (पु.), पिळवणूक करणारा (पु.)

exploration, n. समन्वेषण (न.)

explosion, n. (also explosive effect) स्फोट (पु.) *cf.* burn

explosion burn, स्फोट दाह

explosive, adj. स्फोटक
n. स्फोटक द्रव्य (न.)

explosive effect = explosion

explosives, n. स्फोटके (न.अ.व.), स्फोटक द्रव्ये (न.अ.व.)

explosive substance, स्फोटक पदार्थ

export, v.t. निर्यात करणे
n. 1. निर्यात (स्त्री.) 2. (usu. pl.) निर्यात माल (पु.), निर्यात वस्तू (स्त्री.अ.व.)

export duty, निर्यात शुल्क

export licence, निर्यात अनुज्ञप्ति, निर्यात लायसन

expose, v.t. 1. उघड करणे, उघडे पाडणे, उघडकीस आणणे 2. उघड्यावर टाकणे 3. विक्रीसाठी ठेवणे, विक्रीसाठी मांडणे 4. (to display, exhibit) प्रदर्शित करणे 5. (to submit to an influence, as of light, weather) (प्रकाशात, हवेत) ठेवणे

expository statute, (a mandate to the courts to construe and apply a former law not according to judicial but according to legislative judgment) स्पष्टीकरणात्मक संविधि

ex post facto, (by virtue of a thing done after some particular event) कार्यात्तर, घटनोत्तर

ex post facto law, कार्यात्तर विधि, कार्यात्तर कायदा, घटनोत्तर कायदा

ex post facto sanction, कार्यात्तर मंजूरी, घटनोत्तर मंजूरी

express, v.t. 1. व्यक्त करणे 2. दर्शवणे 3. स्पष्टपणे नमूद करणे
adj. 1. स्पष्ट, व्यक्त, निःसंदिग्ध 2. जलद, शीघ्र, द्रुत

express agreement, व्यक्त करार

express appointment, स्पष्ट नियुक्ति, व्यक्त नियुक्ति

express authority, स्पष्ट प्राधिकार, व्यक्त प्राधिकार

express condition, स्पष्ट शर्त, व्यक्त शर्त

express consent, स्पष्ट संमति, व्यक्त संमति

express consideration, स्पष्ट प्रतिफल, व्यक्त प्रतिफल

express contract, व्यक्त संविधा

expressed, adj. स्पष्ट, व्यक्त

expressed consent, स्पष्ट संमति, व्यक्त संमति

expressed or implied, स्पष्ट किंवा गर्भित, व्यक्त किंवा उपलक्षित

expression, n. 1. शब्दप्रयोग (पु.), वाक्प्रयोग (पु.) 2. अभिव्यक्ति (स्त्री.) 3. (चेहऱ्यावरील) भाव (पु.)

expressive, adj. 1. व्यक्त करणारा 2. अर्थवाही 3. (significant) अर्थपूर्ण 4. भावदर्शी

expressly, adv. व्यक्तपणे, स्पष्टपणे

expressly provided, स्पष्टपणे तरतूद केलेले

express permission, व्यक्त अनुज्ञा, स्पष्ट परवानगी

express provision, स्पष्ट तरतूद, व्यक्त तरतूद

express terms, व्यक्त अटी (स्त्री. अ. व.), स्पष्ट अटी (स्त्री. अ. व.)

express warranty, सुव्यक्त आश्वासन, स्पष्ट आश्वासन

expropriate, v.t. स्वामित्वहरण करणे

expropriation, n. (the action of the state in taking or modifying the property rights of an individual, etc. in the exercise of its sovereignty.) स्वामित्वहरण (न.), स्वत्वहरण (न.)

expropriatory, adj. 1. स्वामित्वहारी 2. मालकी गमावलेले, गतस्वामित्व

expropriatory right, स्वामित्वहारी हक्क

expropriatory tenant, मालकी गमावलेले कूळ, गतस्वामित्व कूळ

expulsion, n. 1. निर्यापन (न.) 2. हकालपट्टी (स्त्री.)

expulsion of partner, भागीदाराचे निर्यापन, भागीदाराची हकालपट्टी

expunge, v.t. काढून टाकणे *cf.* erase

extend, v.t. & i. 1. (to have a certain area, range or scope) विस्तार होणे, विस्तार असणे 2. (to enlarge in area, range or scope) विस्तार करणे, वाढविणे 3. (to prolong) लांबवणे, लांबणे 4. लागू असणे 5. (to offer, accord as, invitation, etc.) देणे

extended lease, वाढीव भाडेपट्टा

extend formal protest, 1. औपचारिक प्रतिसाक्षित करणे 2. औपचारिक निषेध नोंदवणे

extend to—ला लागू असणे

extension, n. 1. विस्तार (पु.), विस्तारण (न.) 2. फैलाव (पु.) 3. वाढ (स्त्री.) 4. व्याप्ति (स्त्री.)

extension of jurisdiction, अधिकारितेचा विस्तार, अधिकारितेची व्याप्ती

extension, n. 1. विस्तार (पु.), व्याप्ति (स्त्री.) 2. मर्यादा (स्त्री.)

extent of interest, हितसंबंधाची व्याप्ती

extenuating circumstances, सौम्यकारी परिस्थिती (स्त्री.)

extenuation, n. (that which renders a crime or tort less heinous) सौम्यीकरण (न.)

extern, v.t. तडीपार करणे *cf.* banish
adj. तडीपार

external aggression, परचक्र (न.) [Const. Art. 352(1)]

externee, n. तडीपार व्यक्ति (स्त्री.)

extermment, n. तडीपारी (स्त्री.)
ex testamento, (by or under a will) इच्छापत्राने, इच्छापत्रतः
extinction, n. लय (पु.), विलोपन (न.)
extinction of a claim, हक्कमागणीचे विलोपन
extinction of easement, सुविधाधिकाराचे विलोपन
extinction of right, हक्काचे विलोपन
extinguish, v.t. 1. नष्ट करणे, नाश करणे 2. निष्प्रभावी करणे
 3. विझवणे 4. निर्वापण करणे
extinguishment, n. 1. निर्वापण (न.) 2. मालवणे (न.), विझवणे
 (न.) 3. नष्ट करणे (न.)
extinguishment of contract, 1. संविदा नष्ट होणे 2. संविदेचे
निर्वापण
extinguishment of debt, 1. ऋण नष्ट होणे 2. ऋण निर्वापण
extort, v.t. 1. बलाद्ग्रहण करणे, जबरीने घेणे, खंडणी उकळणे
 2. उद्दापित करणे
extortion, n. 1. बलाद्ग्रहण (न.) [I.P.C. s. 383], जबरीने घेणे (न.),
 (खंडणी) उकळणे (न.) 2. उद्दापन (न.)
extract, n. 1. उतारा (पु.), वेचा (पु.) 2. अर्क (पु.)
 v.t. 1. (to copy a passage from) उतारा घेणे 2. (to draw
 out or forth) काढणे, उपटणे 3. (to extort) जबरीने घेणे
extradite, v.t. (in Intern. Law) प्रत्यर्पित करणे, प्रत्यर्पण करणे
extradition, n. प्रत्यर्पण (न.)
extrajudicial, adj. (out of or beyond the proper authority
 of a court or judge) न्यायिकेतर
extrajudicial confession, न्यायिकेतर कबुलीजबाब
extrajudicial evidence, न्यायिकेतर साक्षीपुरावा
extrajudicial oath, न्यायिकेतर शपथ
extra-legal sanction, विधीतर मंजूरी
extraneous, adj. 1. बाह्य, तदितर 2. अप्रस्तुत
extraneous evidence, (with ref. to contract, will, deed,
 etc. it is such as is not furnished by the document
 itself, but is derived from outside sources) बाह्य साक्षीपुरावा
extraordinary, adj. 1. असाधारण 2. अलौकिक, लोकोत्तर
extraordinary average, (a contribution by all parties con-
 cerned in a mercantile voyage towards a loss
 sustained by some of the parties in interest for the
 benefit of all) असाधारण हानिसरासरी
extraordinary jurisdiction, असाधारण अधिकारिता
extraordinary original civil jurisdiction, असाधारण मूळ दिवाणी
अधिकारिता
extra-territorial, adj. राज्यक्षेत्रबाह्य
extra-territorial effect, राज्यक्षेत्रबाह्य प्रभाव
extra-territorial operation, राज्यक्षेत्रबाह्य प्रवर्तन
extreme, adj. कठोरतम, अति-, अत्यंत, आत्यंतिक, टोकाचा

extreme penalty, कठोरतम शास्ति

extremist, n. जहाल मतवादी (सा.), अतिरेकी (सा.) cf. radicalist

extrinsic evidence, बाह्य साक्षीपुरावा

eye-witness, n. प्रत्यक्ष साक्षीदार (सा.)

ezardar, n. (in Hindu law, a farmer or renter of land in
 the districts of Hindustan.) इजारदार (सा.)

F

fabricate, v.t. (to forge) 1. तयार करणे 2. खोटा तयार करणे (as
 in : to fabricate evidence खोटा साक्षीपुरावा तयार करणे),
 बनवणे 3. रचून सांगणे, पूर्वरचना करणे

fabricated, adj. 1. खोटा तयार केलेला, बनावट 2. रचलेला, विरचित,
 पूर्वरचित

fabricated adoption, 1. बनावट दत्तविधान 2. बनावट दत्तकग्रहण

fabricated evidence, खोटा तयार केलेला साक्षीपुरावा, रचलेला
साक्षीपुरावा

fabricated injuries, (also called self-inflicted wounds)
 विरचित क्षती (स्त्री. अ. व.), स्वतः करून घेतलेल्या जखमा (स्त्री. अ. व.)

fabricating false evidence, खोटा साक्षीपुरावा तयार करणे, खोटा
साक्षीपुरावा रचणे

fabrication, n. खोटा तयार करणे (न.), रचणे (न.)

fabricator, n. खोटा तयार करणारा, रचणारा (पु.), मिथ्या रचयिता (पु.)

face value, दर्शनी मूल्य, दर्शनी किंमत

facial features, चेहरेपट्टी (स्त्री.)

facilitate, v.t. सुकर करणे

facilities of communication, दळणवळणाच्या सोयी

facility, n. 1. सुविधा (स्त्री.), सोय (स्त्री.) 2. सौकर्य (न.)

facsimile, n. प्रतिकरूप (न.)

adj. प्रतिकरूप

facsimile signature, प्रतिकरूप सही, प्रतिकरूप स्वाक्षरी

fact, n. 1. तथ्य (न.) 2. हकीगत (स्त्री.)

fact in issue, वादप्रश्नातील तथ्य

factor, n. 1. घटक (पु.) अवयव (पु.) 2. अडत्या (सा.) 3. वखारिया (सा.)
 cf. representative [Ind. Con. Act-s. 171] 4. कारणीभूत गोष्ट (स्त्री.)

factorage, n. 1. अडत (स्त्री.) 2. वखारी (स्त्री.)

factory, n. 1. कारखाना (पु.) 2. (trading settlement in an-
 other country) वखारी वसाहत (स्त्री.) 3. अडत बाजार (पु.)

factual backdrop, वस्तुस्थितीविषयक पार्श्वभूमि

factum, n. 1. (a man's own act) स्वकृत्य (न.) 2. (an event or
 fact) घटित (न.), तथ्य (न.) 3. (in testamentary law, due ex-
 ecution of a will) (मृत्युपत्राचे) यथोचित निष्पादन (न.)

factum valet, घटित म्हणून वैध

**faggot vote, (vote acquired from a person by transfer-
 ring property to him with the fraudulent intent of
 giving him the qualification for a vote) कृतक मत (न.)**